

На основу члана 285. Статута бр.23/2 од 29.01.2018. год., бр. 939/2 од 19.11.2018.год., бр. 208/3 од 15.04.2019. год. ,бр 764/14 од 11.09.2019. год и 72/8 од 24.02.2022.год., члана 119. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 108. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) и Упутства за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика (“Сл. Гласник РС” бр.67/2022),Школски одбор ОШ"Доситеј Обрадовић" Бела Црква на својој XXXVI седници, одржаној дана 18.11.2022.године, донео је

П РА В И Л Н И К

о мерама, начину и поступку заштите безбедности ученика у Основној школи "Доситеј Обрадовић" Бела Црква

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником о мерама, начину и поступку заштите безбедности деце у установи (даље: Правилник) уређују се мере, начин и поступак заштите и безбедности деце у Основној школи "Доситеј Обрадовић"Бела Црква(даље:Школа) и то:

- у време одржавања васпитно-образовног процеса у згради и дворишту Школе;
- у време одржавања екскурзија, излета и сличних активности које организује Школа;
- мере, начин и поступак заштите деце од насиља.

Члан 2.

Права детета у Школи остварују се у складу са Уставом Републике Србије, ратификованим међународним уговорима, Кривичним закоником, Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закоником о кривичном поступку, Законом о прекршајима, Породичним законом, Законом о општем управном поступку, Законом о забрани дискриминације, Законом о спречавању насиља у породици, Законом о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима, Законом о основама система образовања и васпитања и другим прописима којима се регулишу права детета, као и релевантним међународним актима које је ратификовала Република Србија, којима се регулишу права детета.

Члан 3.

Школа је дужна да обезбеди остваривање свих права детета, а нарочито заштиту од свих облика насиља, злостављања и запемаривања, потпуну информисаност, правично

поступање и заштиту приватности, као и да детету које је било изложено насиљу обезбеди подршку за физички и психички опоравак и његову социјалну реинтеграцију.

II ЗАШТИТА БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА „АНАЛИЗА ПОТЕНЦИЈАЛНИХ РИЗИКА У ОРГАНИЗАЦИЈИ РАДА ШКОЛЕ И ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ НА ОТКЛАЊАЊУ РИЗИКА

Члан 4.

У циљу заштите и безбедности ученика, Школе предузима следеће мере:

- сарадња са државним органима и органима јединице локалне самоуправе;
- дежурство васпитача, административног и помоћно-техничког особља;
- осигурање деце;
- обезбеђење свих елемената заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу да угрозе безбедност деце у Школи;
- друге мере у циљу заштите безбедности ученика, утврђене Законом и општим актима Школе.

Члан 5.

У поступку прописивања и извршавања мера заштите и безбедности ученика Школа сарађује са:

- Домом здравља у Белој Цркви;
- Центром за социјални рад Општине Бела Црква;
- Домом за децу и омладину "Вера Радивојевић" Бела Црква;
- школама са територије Општине Бела Црква;
- Основним јавним тужилаштвом у Вршцу;
- Министарством унутрашњих послова Републике Србије;
- Полицијском станицом у Белој Цркви;
- Министарством просвете, науке и технолошког развоја;
- Школском управом у Зрењанину;
- Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице
- органима јединице локалне самоуправе;
- родитељима и старатељима.

Сарадња са Домом здравља

Члан 6.

Када се у току пружања услуга у Школи сазна или појави сумња да је над учеником извршена било каква форма насиља, о томе се обавештава Дом здравља, а он без одлагања обавештава Полицијску станицу у Белој Цркви, односно јавног тужиоца.

Лекари Дома здравља обављају превентивне стоматолошке и систематске прегледа ученика, док патронажна служба организује радионице, предавања, презентације у циљу заштите здравља ученика, превенција од употребе наркотика, заразних болести, усвајање хигијенских навика и сл.

Сарадња са Центром за социјални рад

Члан 7.

Стручни сарадник у Школи у сарадњи са наставницима остварује увид у породичне и социјалне прилике ученика.

Када се уоче промене у понашању ученика и у случају констатације да не постоји довољна брига и надзор у породици, Школа је дужна да се обрати Центру за социјални рад у Белој Цркви у циљу предузимања мера ради пружања помоћи ученику.

Сарадња са Домом за децу и омладину "Вера Радивојевић" Бела Црква

Члан 8.

Стручни сарадник и наставници посебно прате адаптацију, понашање и постизање резултата у образовно-васпитном процесу од стране штићеника Дома за децу и омладину "Вера Радивојевић" Бела Црква.

Стручни сарадници, одељенсте старешине и директор Школе у сарадњи са надлежном службом и васпитачима Дома за децу и омладину "Вера Радивојевић" Бела Црква, решавају сваку проблематичну ситуацију у Школи у којој су учешће имали штићеници Дома.

Заједничким напорима обе установе, како индивидуалним радом са сваким учеником, тако и разним радионицама, презентацијама, предавањима решавају се настали проблеми, али превентивно делује у циљу спречавање настанка потенцијалних проблема.

Сарадња са МУП Републике Србије

Члан 9.

Овај вид сарадње одвија се првенствено кроз обилазак објеката Школе и њихове околине од стране патроле припадника Полицијске станице у Бела Црква, ради контролисања услова за несметан рад у објектима и спречавање настанка потенцијалних проблема.

Директор Школе дужан је да остварује сарадњу са надлежном службом, којој се пријављује свака проблематична ситуација у Школи како би се спречила на време и тиме остварила безбедност деце у Школи.

Школа је обавезна да преко директора благовремено пријави свако путовање деце које организује како би полицијски службеници обавили преглед ангажованих аутобуса и контролу возача аутобуса у циљу максималне безбедности деце приликом путовања

Такође са службом при МУП-у Ватрогасном јединицом, организују се предавања за ученике и практична симулација гашења пожара.

Сарадња са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Школском управом у Зрењанину и Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице

Члан 10.

У сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Школском управом у Зрењанину и Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице

Школа се стара да сви облици васпитно образовног рада теку без застоја и Школи буду заштићени од свих облика дискриминације и насиља.

Сарадња са органима јединице локалне самоуправе

Члан 11.

Школа у сарадњи са Општином Бела Црква прописује мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика за време боравка у Школи свих активности које организује и заједно са надлежним органом обезбеђују средства за извршење свих утврђених мера, којима се обезбеђује заштита ученика.

Сарадња са родитељима, односно другим законским заступницима

Члан 12.

Наставници су дужни да воде уредну евиденцију о ученицима, која садржи: адресу, кућни број телефона и број мобилног телефона родитеља, односно другог законског заступника.

Уколико родитељ, односно други законски заступник не обавести благовремено Школу, а најкасније 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави, о разлогу изостанка, наставник је дужан да успостави контакт са њим.

Одељенски старешина је дужан да, у сарадњи са стручним сарадником Школе, обавести родитеља ученика, односно другог законског заступника о променама које су уочене у понашању ученика, које указују на могућност угрожавања здравља и безбедности ученика.

Дежурство у Школи

Члан 13.

Дежурство у Школи изводе дежурни наставници и помоћно особље.

Директор је одговоран за израду распореда дежурстава и контролу њиховог извршавања.

Дежурни наставник дежурство обавља пре почетка смене и за време великог одмора, по утврђеном распореду.

Простор и место дежурства наставника је приземље, спрат и двориште.

Дежурни наставник:

- 1) стара се о одржавању реда и о безбедности у школској згради и у школском дворишту;
- 2) предузима мере у случају паровања реда или угрожавања безбедности;
- 3) издаје налоге дежурним ученицима и помаже им у раду;
- 4) ради испуњавања својих обавеза, сарађује с директором и другим лицима запосленим у Школи.

Дежурство се обавља у улазном холу и у школском дворишту, у складу са одлуком гдиректора Школе.

Дежурни наставници утврђује присуство и одсуство дежурних наставника и о томе воде евиденцију.

Своја запажања о догађајима који су се десили уносе у књигу дежурства. О значајним појавама, догађајима и случајевима дежурни наставници обавештавају директора школе..

Дежурни наставници од непознатих лица тражиће разлоге зашто се налазе у школи, где и код кога иду. Од лица која су без разлога у школском простору тражиће да га напусте, а ако буде проблема обавестиће директора

Помоћно-техничко особље помаже дежурнима у раду у домену своје стручности, а у сарадњи са дежурнима проверава разлоге доласка страних лица у Установу и прати њихово кретање у згради.

Закључавање објеката и боравак других лица у објектима Школе

Члан 14.

За време трајања наставе и других активности, стално су откључана главна улазна врата и капија на школском дворишту .

За откључавање капија на школском дворишту и улазних врата овлашћен је домар Школе (у даљем тексту: домар).

Пре почетка наставе, домар откључава капију на школском дворишту и главна улазна врата, проверава стање школских просторија, о томе обавештава директора и предузима друге неопходне мере.

Члан 15.

Када се у Школи не изводи настава нити друге активности, капија на школском дворишту и улазна врата на школској згради су закључани.

За откључавање капије и улаза на почетку радног времена у првој смени и за закључавање улаза на крају радног времена задужен је домар, а у његовом одсуству – друго лице, по овлашћењу директора.

Члан 16.

Непозната лица обавезна су да се приликом уласка у школску зграду јаве дежурном наставнику, помоћном раднику или неком од запослених у школи

Дежурни наставници, а у њиховом одсуству чистачице од непознатих лица тражиће разлоге зашто се налазе у школи, где иду и код кога иду.

Од лица која су без разлога у школском простору тражиће да га напусте а ако буде проблема обавестиће секретара школе, педагога или директора.

Предузеће све мере да се по завршетку рада, обезбеде и закључају објекти Школе, погасе светла, провере водоводне, грејне и друге инсталације.

Осигурање ученика

Члан 17.

Школа је у обавези да на почетку сваке године упозна родитеље са могућношћу осигурања деце од последица несрећног случаја (незгоде) који се евентуално може десити и са условима под којима се врши осигурање.

Савет родитеља Школе разматра понуде осигуравајућих друштава које су пристигле и врши избор осигуравајуће куће са којом ће Школа склопити уговор – полису.

Школа ће на седници Савета родитеља упознати родитеље са понудама о осигурању које су пристигле и посредоваће између њих и осигуравајућег друштва за које се они одреде.

Заштита од поплава, пожара, удара грома и других елементарних непогода

Члан 18.

У циљу заштите ученика и запослених у Школи се спроводе мере заштите од пожара предвиђене законом, које подразумевају обезбеђеност Школе довољним бројем ватрогасних апарата, обуку запослених за руковање њима и понашање у случају опасности и редовну контролу обучености запослених у сарадњи са предузетником / правним лицем са којим Школа има уговор о обављању ових послова.

Члан 19.

Сви запослени у Школи упознати су са одредбама Правилника о заштити од пожара и у обавези су да га примењују.

Члан 20.

Установа је у обавези да врши редовну контролу громобранске инсталације од стране овлашћених организација.

Евентуалне недостатке отклањаће у најкраћем року.

Члан 21.

Мајстор одржавања одговоран је за то да сва водоводна инсталација функционише нормално, па је у том циљу обавезан да у најкраће могућем року отклања мање кварове на водоводним инсталацијама. За санирање већих кварова мајстор одржавања ће, у сарадњи или уз знање директора, ангажовати одговарајуће стручно лице.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на инсталације грејања.

Мајстор одржавања одговоран је и за исправност електричних инсталација, нарочито за заштићеност и исправност електричних утичница, а одредбе става 1. односе се и на електричне инсталације.

Остале мере у циљу заштите безбедности ученика

Члан 22.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од повреда и болести Школа:

- води бригу о уређености и хигијени просторија и дворишта у објектима;
- поступа по мерама надлежних органа донетих по прописима из области здравства;
- према својим могућностима обезбеђује коришћење намештаја и других средстава која су безбедна за употребу и одговарају психофизичким карактеристикама ученика;
- према својим могућностима примењује стандарде и нормативе који се односе на простор Школе, број ученика у одељењима и друге услове за обављање активности;
- дужна је да обезбеди ормарић са комплетом за пружање прве помоћи у сваком објекту Школе и да обезбеди његову доступност свим запосленима у току целог радног дана, као и да обезбеди лице које је похађало обуку из пружања прве помоћи;
- дужна је да, у случају повреде ученика, наставник обезбеди стручну лекарску помоћ, уколико је она неопходна, и да о повреди одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника;
- родитеља, односно другог законског заступника ученика чије здравствено стање може да представља опасност за другу децу и запослена лица обавезује да тог ученика одведе на одговарајући преглед и забрањује долазак у Школу док лекар не потврди да опасност не постоји.

Пружање прве помоћи, спасавање и евакуација

Члан 23.

Школа је дужна да обезбеди пружања прве помоћи, спасавања и евакуације ученика у случају повреда, пожара, елементарних непогода и слично.

За пружање прве помоћи школа има посебно оспособљено лице чије је име истакнуто на ормарићу прве помоћи. Школа има три ормарића прве помоћи у зборници, кухињи и физкултурној сали.

Члан 24.

У зидном ормарићу за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

- 1) стерилна компреса од газе - појединачно паковање 10 ц 10 цм (5 ком.);
- 2) стерилна газе по 1/4 м - појединачно паковање 80 ц 25 цм (5 ком.);
- 3) стерилна газе по 1/2 м - појединачно паковање 80 ц 50 цм (5 ком.);
- 4) стерилна газе по 1 м - појединачно паковање 80 ц 100 цм (5 ком.);
- 5) калико завој 10 цм ц 5 м (5 ком.);
- 6) калико завој 8 цм ц 5 м (5 ком.);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 цм ц 5 м (2 ком.);
- 8) лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- 9) троугла марама величине 100 ц 100 ц 140 цм (5 ком.);
- 10) игла сигурница (5 ком.);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком.);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком.);
- 15) спецификација садржаја (1 ком.).

Саставни део овог Правилника је Прилог 1- Упуство и поступци за пружање прве помоћи.

Безбедност ученика у време излета, посета и екскурзија

Члан 25.

Приликом избора понуђача за извођење излета, екскурзија, наставе у природи и сличних активности с ученицима, Школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује.

Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика утврдиће се достављањем:

- 1) одговарајуће лиценце за рад;
- 2) образац 6-Евиденција о запосленима оспособљеним за безбедан рад за возаче који су ангажовани за превоз ученика и водича.

Пружалац услуге –агенција која реализује екскурзију се обавезује да превоз ученика организује у свему по Закону о безбедности саобраћаја, с тим да се исти може обављати само у времену од 05-22 часа.

Пружалац услуге је такође обавезан да пре отпочињања путовања поднесе на увид Школи за све аутобусе:

- за аутобусе који нису старији од 5 године доказ о техничкој исправности (не старији од 6 месеци)

- за остале аутобусе записник о извршеном техничком прегледу, не старији од 5 дана, тахографске улошке за претходна 2 дана за возаче који су ангажовани за превоз ученика

Пружалац услуга је сагласан да Школа неће дозволити отпочињање путовања уколико аутобус не испуњава наведене услове у погледу техничке исправности, потребног броја седишта и одговарајуће удобности, као и у случају када возачево психофизичко стање указује да није способан да безбедно управља аутобусом (алкохолисаност, умор, болест и сл.)

Члан 26.

Пре отпочињања путовања организатор путовања дужан је да поднесе директору Школе:

-записник о извршеном техничком прегледу аутобуса, не старији од пет дана
-тахографске улошке за предходна два дана-за возаче који су ангажовани за превоз ученика,

-образац 6-Евиденција о запосленима оспособљеним за безбедан рад за возаче који су ангажовани за превоз ученика и водича,

-фотокопија лекарског уверења за возаче који су ангажовани за превоз ученика.

Члан 27.

Наставник је дужан да у време излета, посета и екскурзија врши надзор и контролу над ученицима на начин који ће обезбедити њихову физичку безбедност и здравствено-хигијенску заштиту.

Превенција употреба дрога

Члан 28.

Школа је у обавези да Годишњим програмом рада предвиди план превенције употреба дрога.

У случају сумње на употребу дрога или сазнања о употреби дрога Школа ће применити Правилнике и Протоколе које прописује Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

У оквиру поменутих активности укључиће се одељенске старешине, стручни сарадник, као и надлежне институције (Дом здравља, МУП, Центар за социјални рад и сл.).

Школа ће организовати активности са ученицима, активности наставника као и активности са родитељима.

Потенцијални ризици у организацији рада и превентивне мере на њиховом отклањању

Члан 29.

Објекти Школе су приступачни ученицима и родитељима односно другим законским заступницима и налазе се у близини саобраћајница које не представљају већи ризик за децу јер су обележени потребним саобраћајним знацима, пешачким прелазом и лежећим полицајцима.

Члан 30.

Осветљеност објеката Школе постоји од спољашњег осветљења на самом објекту и од уличног осветљења.

Комплетно унутрашње осветљење је мењано, урађена је лед расвета. Објекат је покривен видео надзором.

Члан 31.

Громобранска инсталација је доведена у функционално стање и контролише се у законским роковима.

Члан 32.

Котларница школе је реконструисана и пребачена на pellet. Сваке године пред почетак грејен сезоне врши се контрола исправности горионика, димњака, сигурносних вентила.

Члан 33.

У Школи се предузимају мере за спречавање и отклањање кварова на опреми, инсталацијама у објектима и дворишту који могу угрозити физичку безбедност ученика и запослених. Запослени који први уочи квар обавештава директора, а као постоји опасност по живот и здравље деце и имовине обраћа се надлежним институцијама као што су комунална служба, ватрогасна служба, Хитна помоћ и слично.

Члан 34.

У циљу заштите од физичког повређивања ученика и запослених потребно је да подови не буду мокри и клизави, као и да у зимском периоду снег буде редовно очишћен.

Члан 35.

У дворишту школе забрањено је возити бицикле.

Члан 36.

Испред капије Школе забрањено је паркирање моторних возила. У циљу спречавања паркирања испред капије поставити гелендер или стубићеда би се паркирање и физички онемогућило.

Члан 37.

Запослени који раде на сервирању хране у бази су да два пута годишње изврше санитарне прегледе.

Члан 38.

У свим просторијама Школе редовно се одржава хигијена. Санитарни чворови су снабдевени течним сапуном, папирним убрусима и тоалет папиром.

Члан 39.

Завод за јавно здравље врши санитарну контролу исправности воде

III ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Члан 40.

Школа је дужна да обезбеди услове за заштиту деце/ученика од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета или запосленог. Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом ученику, или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету, запосленом, као и према трећем лицу.

Заштита деце од насиља обухвата мере и поступке у случају појаве насиља међу децом, насиља од стране одрасле особе запослене у Установи или постојања сумње да је дошло до злостављања деце у породици или од стране трећих лица.

IV ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 41.

Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране деце, родитеља или трећег лица у Школи или за време организовања активности Школе.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да одмах обавести родитеља и центар за социјални рад и да покрене одговарајући поступак, у складу са законом.

Када је родитељ или треће лице починилац насиља према запосленом, директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

Значење појмова

Члан 42.

Насиље и злостављање може да се јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално.

Физичко насиље и злостављање је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета или запосленог; физичко кажњавање деце од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље и злостављање је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета или запосленог.

Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете из групе вршњака и различитих облика социјалних активности одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства, а остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (енг. web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл.

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и др.

Злоупотреба ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или Школи. Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете од стране родитеља или васпитача ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се дете сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорасло, или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Трговина људима је врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање лица путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја, или давања или примања новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о детету, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој детета у свим областима, што може да наруши његово здравље и развој.

Занемаривање у Школи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно васпитног рада неопходних детету; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте при обављању надзора и заштите ученика од повређивања, самоповређивања, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Члан 43.

Школа има посебан Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (даље: Тим за заштиту).

Чланове и координатора Тима за заштиту одређује директор Школе из реда запослених (наставник, стручни сарадник, секретар и др.). Директор одређује педагога или, изузетно, другог запосленог – члана Тима за заштиту, као одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима поменути

тим учествује. Када Тим разматра конкретне ситуације насиља, у обавези је да поступа у складу са законском којом се уређује заштита података о личности.

Превенција насиља, злостављања и занемаривања

Члан 44.

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у Школи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
  - 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
  - 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
  - 4) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
  - 5) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
  - 6) остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања детета са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
  - 7) развијају социоемоционалне компетенције деце, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).
- Ученици, родитељи и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.
- У оквиру превенције насиља и злостављања Школа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама и специфичностима Школе и најбољем интересу детета, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

Члан 45.

Мере превенције Школа је дужна да планира годишњим планом рада, на основу анализе учесталости случаја насиља, заступљености различитог облика насиља, броја повреда, сигурности објекта и дворишта Школе.

Мере интервенције

Члан 46.

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У Школи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање када се оно дешава или се догодило између: деце (вршњачко насиље); запосленог и детета; родитеља и детета; родитеља и запосленог; као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Члан 47.

Сазнање о насиљу – откривање одвија се:

- опажањем или добијањем информација да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичности понашања детета и породице или путем поверавања непосредно од самог детета или посредно од треће особе (вршњака, родитеља).

Члан 48.

Сваки запослени у Школи који има сазнање да је насиље у току дужан је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ уколико процени да самостално не може да прекине насиље.

После интервенције о случају насиља обавезно се обавештава одељенског старешину.

Члан 49.

Одељенски старешина је дужан да, по стицању сазнања да се насиље догодило или постоји сумња да се насиље дешава, организује консултације чији је циљ да се:

- разјасне околности и анализирају чињенице везане за случај насиља и обавести.

Члан 50.

Тим за заштиту, ће да:

- процени ниво ризика и направи план заштите;
- донесе одлука о начину реаговања и праћења,

а при томе поштујући принцип поверљивости.

Низак ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно, одељенски старешина предузима додатне мере, евидентира, прати понашање и сл. (први ниво ризика).

Умерени ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру Школе (родитељ или старатељ, педагог, Тим за заштиту деце од насиља, директор) и ако се насилничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера (други ниво ризика).

Висок ниво ризика насилничког понашања постоји када Школа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Министарству унутрашњих послова, центру за социјални рад, здравственим институцијама (трећи ниво ризика).

Лица која реагују у односу на процењени ниво ризика:

	I НИВО РИЗИКА	II НИВО РИЗИКА	III НИВО РИЗИКА
ОСОБЕ	-одељенски старешина -дежурни наставник, - особа која се задесила у ситуацији,	-одељенски старешина - родитељи или старатељи, - педагог, - Тим за заштиту, - директор	Друге институције: - дом здравља, - центар за социјални рад, - МУП Републике Србије

Члан 51.

У случају када постоји сумња да је дете жртва злостављања или занемаривања од стране особе која није запослена у Школи, директор Школе обавештава надлежне институције:

- здравствену установу (уколико је детету неопходна здравствена заштита);
- Министарство унутрашњих послова (уколико је детету потребна физичка заштита или постоји сумња да је извршено кривично дело);
- центар за социјални рад.

Обавештење садржи податке о детету и разлоге за упућивање.

Пре обавештавања надлежних органа потребно је обавестити родитеље, осим ако постоји процена да ће тиме бити угрожена безбедност детета.

Члан 52.

Нико од запослених у Школи није овлашћен да спроводи истрагу или доказивање злостављања и занемаривања у породици. Задаци Школе у случају постојања сумње исцрпљују се обавештавањем надлежних органа.

Члан 53.

Сваки запослени у Школи дужан је да директору пријави насиље од стране запослених у Школи према деци.

Уколико је због случаја насиља од стране запосленог према детету покренут дисциплински поступак, директор је дужан да запосленог удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Ако директор не удаљи запосленог, одлуку о удаљењу дужан је да донесе Школски одбор. Директор је одговоран за поштовање законитости рада Школе и предузимање мера у складу са важећим законима.

V ИНТЕРНА МРЕЖА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

Члан 54.

Интерна (унутрашња) заштитна мрежа је један од начина заштите коју чине сви актери васпитно-образовног система (васпитачи и ваннаставно особље, родитељи, деца) и чију основу чине нормативни (Статут и други општи акти Школе).

Интерном заштитном мрежом јасно су дефинисани задаци свих актера васпитно-образовног система, као и кораци који се предузимају у случају дешавања насиља или сумње да се насиље дешава.

Интерну заштитну мрежу чине:

- директор;
- педагог;
- наставници;
- ваннаставно особље: административно и помоћно-техничко особље;
- Тим за заштиту;
- родитељи.

Директор, у складу са Правилником и на основу процене нивоа ризика, уколико је то потребно, обавештава о случају друге институције: центар за социјални рад, дом здравља и полицију.

Напомена: У случају да одељенски старешина није присутан, особа пријављује насиље дежурном наставнику педагогу или директору.

Директор Школе

Члан 55.

Директор Школе:

- одговоран је за поштовање законитости у раду Школе;

- информише запослене о правилницима, подзаконским актима;
- склала протоколе са другим институцијама;
- реагује у ситуацијама насиља (други ниво);
- обавља консултативни разговор са релевантном особом која је пријавила насиље и прикупља информације о случају;
- обавља разговор са особом која је евидентирана као злостављач;
- предузима одговарајуће мере у складу са Протоколом;
- разговара са родитељима или старатељима о случају у циљу њиховог информисања;
- обавештава друге институције ако је то потребно;
- прати ефекте предузетих мера.

Педагог Школе

Члан 56.

Педагог Школе:

- сарађује са свим актерима у Школи;
- сарађује са родитељима и децом и на тај начин остварује увид у породичне и социјалне прилике;
- води прописану евиденцију о деци (посебно о ризичној групи);
- предузима мере превенције;
- уочава и пријављује ситуацију насиља, злостављања и занемаривања деце;
- реагује одмах у ситуацији насиља;
- предузима даље кораке (ниво 2);
- информише Тим за заштиту, директора;
- процењује ниво ризика и предлаже заштитне мере;
- прати ефекте предузетих мера;
- пружа помоћ и подршку жртви;
- остварује сарадњу са родитељима или старатељима детета;
- остварује сарадњу са другим институцијама (ниво 3);
- остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружити заштиту.

Одељенски старешина

Члан 57.

Одељенски старешина :

- придржава се обавеза у складу са Законом, Правилником и другим општим актима;
- упознаје децу и родитеље са правилима прихватљивог понашања у Школи и израђује правила понашања на нивоу одељења;
- прати социјалну климу на нивоу групе и уједно препознаје постојање евентуалног насиља или злостављаног, занемареног детета;
- води прописану евиденцију о деци са свим релевантним подацима (адреса, телефон родитеља итд.);

- консултују се са колегама, стручном службом, директором;
- одмах реагује користећи неку од стратегија (ниво 1);
- разјашњава околности и анализира чињенице настале ситуације (разговара са жртвом, насилником и посматрачима);
- предузима додатне мере уколико ситуације налаже: упућује случај Тиму за заштиту и педагогу (ниво 2);
- прати даљи ток ситуације и ефекте предузетих мера;
- одржава сарадњу са свим релевантним особама које могу да пруже заштиту.

Помоћно-техничко особље у Школи

Члан 58.

Помоћно-техничко особље у Школи:

- уочава и пријављује случајеве насилног понашања;
- пружа помоћ водељенским старешинама уколико може;
- стара се о безбедности деце за време боравка у Школи;
- реагује на ситуацију насиља (ниво 1);
- дежура по утврђеном распореду.

Секретар Школе

Члан 59.

Секретар:

- помаже у изради аката и на време упознаје колектив са свим релевантним документима и помаже у њиховом тумачењу;
- уредно и на време доставља релевантне податке Тиму за заштиту ;
- упознаје Савет родитеља и Школски одбор са правилницима и подзаконским актима о безбедности деце;
- уочава и пријављује насилну ситуацију;
- реагује у ситуацији (ниво 1);
- информише водељенског старешину о ситуацији насиља;
- заједно са директором успоставља и одржава сарадњу са локалним институцијама;
- упознаје родитеље са мерама, правима и обавезама предвиђеним законима и општим актима.

Тим за заштиту

Члан 60.

Задаци тима за заштиту нарочито су:

- 1) припрема програм заштите у складу са специфичностима Школе и утврђеним мерама за унапређивање на основу анализе стања;

- 2) информише децу, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од Тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и Школски одбор.

Тим за заштиту у Школи приликом анализе ситуације и доношења плана активности у раду са дететом и породицом узима у обзир учесталост понашања, трајање, интензитет, последице, степен ризика по учеснике ситуације, карактеристике развојног периода и индивидуалне карактеристике детета.

ВАЖНО:

У васпитно-образовном систему нема места испитивању и доказивању злостављања и занемаривања, јер су ти задаци у надлежности других система.

Приликом консултација са колегама обавезно је поштовати принцип поверљивости, као и принцип заштите најбољег интереса детета.

Документација, анализа и извештавање

Члан 61.

Приликом спровођења превентивних и интервентних мера и активности Установа:

- 1) прати остваривање програма заштите Школе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) укључује родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности;
- 5) анализира стање и извештава.

На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, Школа дефинише даљу политику заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања.

VI ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 62.

Према члану 189. став 1. тачка 8), а у складу са прописаним мерама из члана 108. Закона о основама система образовања и васпитања, средства за спровођење заштите и безбедности деце, прописана овим правилником, обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

Саставни део Правилника чини Упутство и поступци за пружање прве помоћи Прилог 1.

Члан 64.

Измене и допуне овог правилника врше се на исти начин и по поступку као и његово доношење.

Члан 65.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика у ОШ "Доситеј Обрадовић" Бела Црква бр. 59/9 од 07.02.2018. године.

Члан 66.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник Школског одбора

Фаркаш Драгана

Правилник је заведен под деловодним бројем 793/1, од 18.11. 2022. године, објављен је на огласној табли Школе дана 18.11. 2022. године, а ступио је на снагу дана 26.11. 2022. године.

Секретар Школе

Данијела Чежек

УПУТСТВО И ПОСТУПЦИ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

1. Упутство о начину пружања прве помоћи

У случају да дође до несреће и повреде потребно је имати јасан план корака који ће се предузети:

1) Сачувајте прибраност

Уколико сте јако узнемирени, потребно је да застанете на тренутак. Успорите и умирите дисање и сетите се поступака које је потребно применити.

2) Процените да ли је место несреће безбедно и отклоните постојеће опасности

Утврдите да ли постоји опасност која може угрозити вас или остале присутне на месту несреће (механичка опасност, изливање опасне течности или испуштање гаса, опасност од експлозије, пожара, рушења, затрпавања, од опасног дејства електричне струје и сл.). Уколико је потребно обавестите специјализоване службе да отклоне извор опасности. Ангажујте некога од присутних да вам у томе помогне.

3) Процените да ли је некоме озбиљно угрожен живот

За сваког повређеног утврдите:

- (1) Да ли је свестан?
- (2) Да ли му је дисајни пут проходан?
- (3) Да ли дише?
- (4) Да ли видљиво јако квари?
- (5) Да ли сме да се помера?

4) Пружите неопходне мере прве помоћи најугроженијима

Хитно пружање помоћи потребно је код особа са срчаним застојем, особа без свести, особа којима је угрожено дисање и особама које јако квари.

5) Обавестите надлежне хитне службе (службу хитне медицинске помоћи, полицију)

Шта треба да саопштите хитној служби:

- (1) Ко зове (представити се), одакле зовете и са ког броја телефона;
- (2) Где се несрећа догодила (дати што прецизнију локацију);
- (3) Шта се десило (да ли има повређених, да ли прети нека опасност од избијања пожара или др.);
- (4) Колико има повређених лица и да ли је неко у животној опасности.
- 6) Останите уз повређене и брините о њима до доласка хитних служби.